

POPULAARIKULTTUURI

Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta

Marko Salimäki

**Kehittämishankeraportti
elokuu 2007**

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Author(s) Salimäki, Marko	Type of Publication Kehittämishankeraportti	
	Pages 35	Language Suomi
	Confidential ☐ Until _____	
Title Populaarikulttuuri – Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta		
Degree Programme Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Tutor(s) Vänskä, Kirsti		
Assigned by		
Abstract <p> Amatillisessa toisen asteen koulutuksessa järjestetään valinnaisia opintoja joiden tehtävänä on tukea ammatillisia opintoja, työelämävalmiuksia ja opiskelijan omaa harrastuneisuutta. Kehittämishankkeessani käsittelen valinnaisen opintojakson opetussuunnitelmaa, joka liittyy siihen miten populaarikulttuuri ja populaarimusiikin kulttuurilliset tekijät vaikuttavat opiskelijaan työelämässä. </p> <p> Opintojakson tarkoituksena on kehittää opiskelijan kulttuuriperinteitä ja avartaa näin hänen maailmankatsomusta. Aihe koettiin opiskelijoiden keskuudessa mielenkiintoiseksi ja valinnaisaineiden tarjontaan sopivana. Opintojakso toimii myös hyvänä lisänä ja tukena yleisesti mediakulttuurin opintoja ajatellen. Opiskelijat ovat lähinnä kulttuurin aloilta, mutta sovellettuna se voidaan toteuttaa muillakin opintoaloilla. </p>		
Keywords populaarikulttuuri, populaarimusiikki, valinnainen opetus		
Miscellaneous		

Author(s) Salimäki, Marko	Type of Publication Development project report	
	Pages 35	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Popular culture – Music culture influences in our occupation		
Degree Programme Teacher education collage		
Tutor(s) Vänskä, Kirsti		
Assigned by		
Abstract <p>In North Karelia College Outokumpu we offer vocational education and one of them are optional courses. They support students at their studies, in working life in the future and in their own hobbies. In my final work I deal with one week's optional course and education plan is the main project. Students become familiar with how popular culture and especially music culture will influence their work in the future.</p> <p>Purpose of the course is to develop students' cultural knowledges and to widen their world view. Students experienced the subject very interesting and suitable for optional studies. In general the course supports well the media culture studies. Students are mainly from cultural fields but the course fits also to other students if adapted to their needs.</p>		
Keywords Popular culture, popular music, optional education		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

<u>1. JOHDANTO.....</u>	<u>2</u>
<u>2. POPULAARIKULTTUURIN TAUSTAA JA HISTORIAA.....</u>	<u>4</u>
<u>3. OPINTOJAKSON YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET.....</u>	<u>6</u>
<u>3.1 Opintojakson valtakunnalliset tavoitteet.....</u>	<u>6</u>
<u>3.2 Ihmiskäsitys.....</u>	<u>7</u>
<u>3.3 Oppimiskäsitys- ja tietokäsitys.....</u>	<u>7</u>
<u>4. POPULAARIKULTTUURI – MUSIIKKIKULTTUURIN JA AMMATIN NÄKÖKULMASTA.....</u>	<u>8</u>
<u>4.1 Ammatillinen kasvu ja pätevyys.....</u>	<u>8</u>
<u>4.2 Opintojakson opiskelijakohtaiset tavoitteet ja sisältö.....</u>	<u>9</u>
<u>4.3 Toteutustapa.....</u>	<u>10</u>
<u>5. OMA PEDAGOGINEN LÄHESTYMISTAPA.....</u>	<u>11</u>
<u>6. POHDINTA.....</u>	<u>12</u>
<u>LÄHTEET.....</u>	<u>14</u>
<u>LIITTEET.....</u>	<u>15</u>
<u>Liite 1. Opintojakson sisältö.....</u>	<u>15</u>
<u>Liite 2. Orientaatio Mind Map.....</u>	<u>16</u>
<u>Liite 3. Luentomateriaalia ja linkkejä.....</u>	<u>17</u>
<u>Liite 4. Päiväkirja.....</u>	<u>22</u>
<u>Liite 5. Oppimistehtäviä.....</u>	<u>27</u>
<u>Liite 6. Opintojakso palautteita 6.2. - 4.4.2007.....</u>	<u>31</u>
<u>Liite 7. Opintojakso palautteita 11.4. - 30.5.2007.....</u>	<u>33</u>

1. JOHDANTO

Kehittämishankeen idea lähti tarpeesta luoda valinnaisiin opintoihin opintojakso, joka soveltuu Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokummun opiskelijoille oman ammatin tueksi. Tarkoituksena on kehittää, ideoida ja laajentaa näkemyksiä populaarikulttuurin avulla. Populaarikulttuuri ja varsinkin populaarimusiikki on nykynuorten keskuudessa erittäin suosittua ja sen avulla käsitellään mm. taidetta, asenteita, omaa identiteettiä, yhteisöllisyyttä jne. Monet opiskelijat huomaavat opintojakson aikana, kuinka populaarikulttuurin historia vaikuttaa yhteiskuntaan ja mahdollisesti tulevaisuudessa osaavat sovittaa niitä arvoja ja kokemuksia tulevaan ammattiinsa. Lähtökohtana ovat eri opiskelijoiden kokemukset populaarimusiikista ja sen vaikutukset yhteisöömme. Opintojaksolle tulevat opiskelijat ovat pääsääntöisesti kulttuuripuolen opiskelijoita, mutta myös muilla on mahdollisuus osallistua (sosiaaliala, sähkö, kone).

Eteläpelto (1993) artikkelissaan oppijälähtöiseen osaamisen kehittämiseen pitää tärkeänä koulun kulttuuria ja arvoperusteita sekä suhteita ympäröivään maailmaan ja todellisuuteen. Nämä kehittävät opiskelijan omaa identiteettiä ja persoonallista kasvua. Hän myös mainitsee, että koulun kulttuurissa kokeilut ja uudet ratkaisut niin opettaja kuin opiskelijälähtöisesti synnyttävät mahdollisia uusia innovaatioita. (Eteläpelto 1993, 131 - 132.)

Populaarikulttuuri ja populaarimusiikki ovat aina olleet itselleni tärkeitä musiikin parissa työskennellessäni. Musiikista on löydettävissä samat draaman piirteet kuin muissakin taidemuodoissa esim. teatteri, elokuva. Visuaalinen ulosanti on nykypäivänä ja tulevaisuudessa erittäin suuressa roolissa ja voidaankin sanoa, että se on osittaista ”nykyteatteria”. Sisältöä ja kantaa ottavaa musiikkia on tehty ja tehdään jatkossakin. Tekniset ja visuaaliset ratkaisut siirtyvät nykyisin yhä enenevässä määrin viihdeteollisuudesta joidenkin muutosten kautta teattereihin ja muihin taideympäristöihin. Toki myös erilaiset taidelaitokset ja teatterit tuottavat uusia innovaatioita.

Populaarikulttuurilla ja sitä tukevalla medialla on suuri rooli opiskelijoiden maailman kuvassa, johon kannattaa suhtautua mielestäni vakavasti, ettei vastakkain asettelua syntyisi. Herkman (2007) toteaa, että mediapainotteinen populaarikulttuuri viekoittelee ja peittoaa hyvin usein koulun kasvatusvaikutuksen vetoamalla opiskelijoiden tunteisiin ja kokemusperäiseen oppimiseen. Vaikutukset voivat olla informatiivisia, näkökulmia, asenteiden ja arvojen tiedostamattomuutta tai merkityksillä leikkimistä ja pelaamista. Populaarikulttuurin kautta arvioidaan myös käsityksiä sukupuolesta, seksuaalisuudesta, kansallisuudesta ja rodusta. (Herkman 2007, 39.)

Oppilaitoksissa ja varsinkin kulttuurin parissa työskentelevien kannattaisi käyttää median tuottamia välineitä opetuksessa entistä enemmän ja kertoa niistä niiden hyvistä ja huonoista puolista. Varsin usein mielestäni mediaa ja populaarikulttuuria ei ymmärretä hyödyntää opetuksessa. Populaarikulttuurista ajatellaan monesti, että se on tyhjänpäiväistä viihdettä, jolla ei ole vaikutusta ”oikeaan” taiteeseen tai oikeaan elämään. Kuitenkin monet artistit/yhtyeet ovat vaikuttaneet uusien taidemuotojen syntyyn ja maailman politiikkaankin he ovat vaikuttaneet esim. vastustamalla Vietnamin sota. Mediakulttuuria uusissa opetussuunnitelmissa käsitellään nykyisin paljonkin, mutta populaarikulttuuri ja siitä musiikkikulttuuri on jäänyt vähän vähemmälle, vaikka opiskelijat ovat sen kanssa päivittäin hyvin paljon tekemisissä.

Kehittämishankkeessani haluan selvittää, kuinka populaarimusiikki ja sen historia, nykyisyys ja tulevaisuus voi vaikuttaa sekä tukea opiskelijoiden kiinnostusta omaan ammattialaansa. Itse haluan löytää uusia näkökulmia omaan opetustyöhöni musiikkikulttuurin ja eri opetusympäristöstä tulevilta opiskelijoilta esim. lavasterakentajat, tv- ja radiotyö ja graafinen suunnittelu.

Opetuksessa yritän löytää uusia opetusmenetelmiä, joita voisi soveltaa jatkossa muussa opetuksessa. Menetelmissä keskityn lähinnä luennon, kuvallisenkerronnan (video) ja tehtävien yhteen sovittamiseen. Yritän etsiä tehokkaita ja opiskelijaa motivoivia opetusmenetelmiä.

2. POPULAARIKULTTUURIN TAUSTAA JA HISTORIAA

Kirjoituksissa populaarikulttuuria pidetään usein erillisenä ja hajanaisina ilmiöinä. Se käsittää yleisesti median sen välittäjänä tai kuluttajana ja yleisön vastaanottajana. Populaarikulttuuria pidetään hyvin usein vain nykykulttuurin muodostumana. Kuitenkin 1960-luvulta alkaen populaarikulttuuria on tutkittu historiatieteen ja taiteen sekä kulttuuritutkimuksen kannalta. Varsinkin 1980-luvulla mediakulttuuri, jota myös populaarikulttuuri edustaa on kehittynyt varsin nopeasti. Syynä tähän on tietotekniikan ja muun sähköisen ja digitaalisen viestinnän kehitys. Tätä kehitystä ovat edesauttaneet länsimainen yhteiskunnallinen kehitys niin taloudellinen kuin kulttuuris-ideologinen. Suuret ikäluokat ja sitä myötä nuorten vastakulttuurien syntyminen ovat tuoneet uusia näkökulmia kulttuurien erilaisuuteen ymmärtämisen ja kokemusperäisten arvojen kautta. Viihdeteollisuus on myös kasvanut samassa rytmissä nuorison tarpeiden pohjalta. Populaarikulttuuri käsitteen määrittelystä yleensä kulttuuriin suhteen on ristiriitaisia tulkintoja. Usein populaarikulttuuri yhdistetään johonkin kategoriaan massakulttuuriin, kansankulttuuriin, valtakulttuuriin, työväenkulttuuriin jne. Toisaalta akateeminen maailma on myös tavallaan aina edustanut vastakulttuuria mutta yhtäläisyyksiä on kuitenkin havaittavissa populaarikulttuurin osa-alueilla. (Kallioniemi & Salmi 1995, 11 - 12.)

Kari Kallioniemi ja Hannu Salmi (1995) määrittelee populaarikulttuurin käsitettä kahdeksasta näkökulmasta:

1. *enemmistön kulttuuri*
2. *(tajunta) teollisuutena*
3. *mediakulttuuri*
4. *taiteen negaatio tai viihde*
5. *vastakulttuuri ja vastarinnan kulttuuri*
6. *moderni kaupunkikulttuuri*
7. *kansanperinne, työväenkulttuuri ja karnevalismi*
8. *katsomistapa, elämäntapa ja näihin liittyvä ideologia*

(Kallioniemi & Salmi 1995, 12.)

Populaarikulttuuri ja nk. korkeakulttuurin asetetaan usein vastakkain. Hyvin usein populaarikulttuuri käsitetään ”heikompana” arvojen suhteen. Tämä vastakkain asettelu on peräisin porvariston valtakaudelta 1800-luvulta. Syyt ovat mm. romantiikan taideteorian leviämisessä, teollistumisessa ja kaupungistumisen yhteiskunnallisissa muutoksissa. Myös massa- ja tavarantuotantovälineet sekä mekaaniset välineet vaikuttivat nykyaikaisen kehityksen syntyyn. (Kallioniemi 1995, 32.)

Populaarimusiikin syntyjuuret ovat 1800-luvun porvariston ja porvarillisen kulttuurin aikakaudelta. Alussa laulut olivat kansanmusiikkia ja lauluja sensuroitiin (seksuaalisuus, yhteiskunnallinen vastarinta, juopottelu) myös naisten keräämiä tekstejä karsittiin. Vastakohtaksi 1800-luvulla tuli music hall -perinne ja varieteeviihde, jotka ottivat vaikutteita kansanmusiikin lähteistä. Music hall ja varieteeviihde kuitenkin nähtiin hetkellisenä ja keinotekoisena ilmiönä. Musiikillisesti kansanmusiikin ja kaupunkilaisen folkmusiikin erityispiirteet erosivat toisistaan huomattavasti. (Kallioniemi 1995, 47.)

1950-luvulla tutkija A.L. Loydin industrial folksong -käsitteen mukaan kansanmusiikkitraditio kertoi sorrettujen jatkuvasta taistelusta ja vastarinnasta yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta vastaan. Myös populaarimusiikissa on nähtävissä samoja kansanmusiikillisiä piirteitä. Populaarimusiikissa poliittiset ja protestilauluperinteet sekä romanttis-tunteelliset lauluperinteet ovat olleet näkyvästi esillä kautta vuosikymmenten. (Kallioniemi 1995, 48.)

Populaarikulttuurin murros ja kehittyminen toisen maailmansodan jälkeen on leimannut länsimaista kulttuuria suuresti. 1960-luvulla nuoriso- ja vastakulttuurien nouseminen suureen suosioon lisäsivät kaupallista merkitystä. Kaupallisuudella on edelleen suuri merkitys tänä päivänä. Yhdestä populaarimusiikin suunnasta, pop- ja rockmusiikista esitetään nykyäänkin kysymys; onko se taidetta tai kapinaa vai hauskanpitoa? Se on kaikkea tätä ja monesti yhtä aikaa. Populaarimusiikkia täytyy tarkastella laajemmassa kokonaisuudessa, ei irrallisena osana. (Kallioniemi 1995, 123.)

3. OPINTOJAKSON YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

3.1 Opintojakson valtakunnalliset tavoitteet

Tavoitteena ammatillisessa koulutuksessa lain mukaan on tukea opiskelijoiden kehitystä ja tulemista tasapainoiseksi ihmiseksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa mahdollisuus jatko-opintoihin, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuoliseen kehittämiseen. Näitä taitoja kehitetään antamalla tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tuetaan elinikäistä oppimista. Lain vaatimia tavoitteita täydentävät mm. valinnaiset opinnot, jotka nimenomaan auttavat opiskelijoita tulevaisuuden jatko-opinnoissa, harrastusten ja persoonallisuuden kehittämisessä sekä yleisesti omassa ammatillisessa kasvussa. (L1998/630. 3 §.)

Audiovisuaalinen viestinnän ala käsittää useita eri ammatteja ja ammattiryhmiä. Tästä syystä alan perustutkinnon tavoitteissa korostetaan alan kaikille opiskelijoille kuuluvaa yhteistä perusosaamista sekä laaja alaista valinnaisten opintojen kokonaisuutta. Tämä mahdollistaa erilaisten suuntautumisvaihtoehtojen toteutumisen esim. teatteri- ja esitystekniikka, graafinen suunnittelu, radio- ja TV työ, pelikoulutus jne. (Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto 2001, 12.)

Kehittämishankkeen opintojakso kuuluu vapaasti valittaviin opintoihin ja on yhden opintoviikon mittainen. Ammatillisessa perustutkinnossa (2001) nämä käsittävät kymmenen opintoviikon kokonaisuuden. Vapaasti valittavat opinnot voivat olla oman koulutusalan tai muiden alojen ammatillisia tai yhteisiä opintoja, jatko-opintoihin tai ylioppilastutkinnon suorittamiseen valmentavia opintoja. Myös työkokemus tai ohjatut harrastukset, jotka tukevat koulutuksen yleisiä ja ammatillisia tavoitteita sekä opiskelijan persoonallista kasvua tukevat opinnot käyvät vapaasti valittaviin opintoihin. (Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto 2001, 68.)

Paikallisen koulutuksen järjestäjällä on vastuu alan koulutuksen järjestämisestä Pohjois-Karjalassa. Niinpä valtakunnallisten opetussuunnitelmien pohjalta on laadittu Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymässä (PKKY) opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa (audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto), jossa täsmennetään valtakunnallisia opetussuunnitelmia. Vapaasti valittavat opinnot laaditaan PKKY:n oppilaitoksissa oppilaitoskohtaisesti. Suunnitelma vapaasti valittavien opintojen tarjonnasta, opintojen tavoitteista ja sisällöistä sekä arviointikriteereistä tehdään yhteistyössä alueen lukioiden ja muiden oppilaitosten kanssa. (Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa 2004, 71.)

3.2 Ihmiskäsitys

PKKY:n kehittämissasiakirjassa vuosille 2005 - 2008 toimintaa ohjaavaksi arvoksi on määritelty vastuullisuus. Vastuullisuus konkretisoituu erityisesti vuorovaikutussuhteissa ja yhteisissä prosesseissa opiskelijoiden, työelämän, henkilöstön, omistajien ja muun yhteiskunnan kanssa. Keskeistä toiminnassa on tukea monipuolisesti opiskelijoiden ammatillista kasvua, persoonallista ja sosiaalista kehitystä sekä kasvua kohti hyvää ammattitaitoa, laajaa ammattisivistystä ja elinikäistä oppimista. (Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelma kaikille aloille yhteinen osa 2006, 8.)

PKKY:ssä opiskelijaa pidetään aktiivisena toimijana, joka tekee omia valintoja ja vaikuttaa itse omaan oppimiseen. Opiskelija on vastuussa omasta oppimisestaan ja hänellä on pyrkimys hyvään ja itsensä kehittämiseen. Opiskelijalta odotetaan myös toisten huomioimista, erilaisuuden hyväksymistä, osallisuutta ja yhteistyötä. Henkilöstön tehtävänä on tukea ja ohjata opiskelijaa aktiivisuuteen. Lisäksi meillä tulee olla valmius rakentaa erilaisille oppijoille yksilöllähtöisiä vaihtoehtoisia opiskelumuuotoja edetä opinnoissaan. (Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelma kaikille aloille yhteinen osa 2006, 9.)

3.3 Oppimiskäsitys- ja tietokäsitys

Ammatillinen osaaminen on ammattiteorian ja käytännön taitojen yhteistä osaamista, joka näkyy käytännön taitoina ja kykyinä ratkaista ongelmia työtilanteissa. Yhteisten aineiden opintojen, ammatillisen koulutuksen yhteisten painotusten huomioiminen ja kaikkien alojen yhteisten ydinosaamisen kehittäminen on keskeistä. Opiskelijan rooli on aktiivinen oman tieto- ja taitorakenteensa jäsentäjänä, tiedonhankkijana, kriittisenä käsittelijänä ja arvioijana, myös koulutuksen järjestäjän tehtävänä on tukea opiskelijaa. Opiskelijan henkiset ja fyysiset ominaisuudet huomioiden häntä ohjataan ja kannustetaan itsenäiseen tiedonhakuun. Opiskelijan kyky oppia uutta kokemuksista hyödyntäen ja ongelmanratkaisukykyä kehittäen, opiskelijalla on mahdollisuus saada palautetta oppimastaan ja käydä ohjaus-, arviointi- ja reflektiokeskusteluja opettajien, työelämän edustajien ja vertaisopiskelijoiden kanssa. Samalla opiskelijaa kannustetaan elinikäisen oppimisen taitojen kehitykseen. (PKKY:n opetussuunnitelman, kaikille aloille yhteinen osa 2006, 9 - 10.)

4. POPULAARIKULTTUURI – MUSIIKKIKULTTUURIN JA AMMATIN NÄKÖKULMASTA

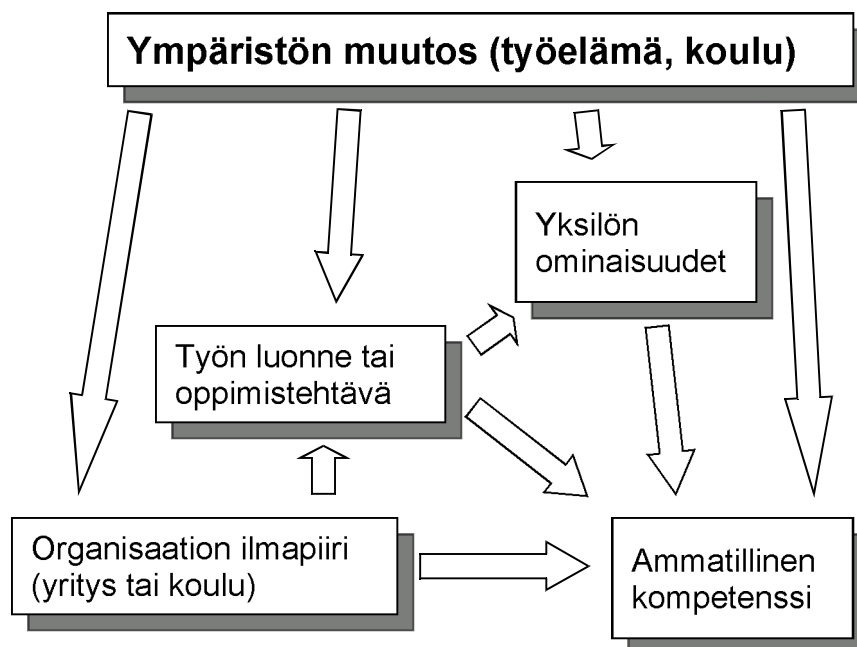
4.1 Ammatillinen kasvu ja pätevyys

Ruohotien (1996) mukaan ammatilliseen pätevyyteen vaikuttavat mm.:

- ympäristön muutos ja siinä esim. teknologian muutokset
- organisaation ilmapiiri, johon johtamisjärjestelmällä on suuri vaikutus
- työn luonne, työn järjestely ja työhön liittyvät kasvatusmahdollisuudet
- henkilökohtaiset ominaisuudet, motivaatioperustaa ja persoonallisuutta luonnehtivat tekijät.

Hän myös korostaa, että ammatillinen pätevyys muodostuu entistä suuremmasta osa-alueesta ja yrityksissä tarvitaan niin syväosaajia kuin monen tiedon hallitsijoita. (Ruohotie 1996, 60 - 61.) Monille ammattilaisille kaikkein antoisimpia oppimiskokemuksia on ratkaista työhön liittyviä ongelmia (Ruohotie 1996, 61). Mielestäni sama pätee myös opiskelijoiden

oppimiskokemuksiin, joita ongelmalliset ja uudet oppimistehtävät voivat kehittää.

KUVIO 1. Kuvio on ammatillisen pätevyyden kehittämistä määrävistä tekijöistä Ruohotietä mukaillen. (Ruohotie 1996, 61.)

Ympäristön muutos voi olla esim. uuden ja vanhan teknologian tarkoituksenmukaista käyttöä. Tarkoituksenmukaisuudella tarkoitan tässä esim. rahaa, käyttötarkoitusta, nopeutta, laatua jne. Koulussa oppimistehtävä rakentuu mm. taustojen selvittelystä (historia, kulttuuri jne.) ja nykytietojen sekä taitojen yhteen soveltamisesta ottaen huomioon opiskelijan yksilölliset ominaisuudet. Ilmapiiri koulun, opiskelijan ja työssäoppimispaikan/työelämän välillä täytyisi olla sellaiset, että siellä nämä kaikki yhdistyvät ammatilliseksi kompetenssiksi.

4.2 Opintojakson opiskelijakohtaiset tavoitteet ja sisältö

Opintojakson tavoitteita ja sisältöä lähdin rakentamaan siltä pohjalta, että musiikkikulttuuri on se pääasiallinen lähestymiskeino (Liite 1 & 2.). Halusin näin rajata aihetta, koska populaarikulttuuri kokonaisuutena on valtavan suuri

aihealue ja tämän ajan puitteissa mahdoton käsitellä. Musiikkikulttuurin valinta aihealueeksi johtui kahdesta syystä: Opiskelijoiden kiinnostus musiikista yleensä ja oma kiinnostukseni musiikkiin sekä ammattiin liittyvän työn yhdistäminen. Pää tavoite opiskelijoilla opintojaksolla oli, että he osaavat etsiä tietoa populaarikulttuurin eri osa-alueilta ja soveltaa sitä omaan ammatilliseen osaamiseensa. Tärkeää oli myös, että opiskelijat pohtivat populaarikulttuurin sisältöä ja tuottavat siitä erilaisia tehtäviä esim. kirjallisia analyysyjä/esitelmiä, suorittamalla käytännön tehtäviä ja osallistuvat aktiivisesti yleiseen keskusteluun.

4.3 Toteutustapa

Toteutustapana käytin lyhyitä luentoja eri vuosikymmeniltä alkaen 1960 päättyen 2000-luvulle ja pohdittiin lopussa myös vähän tulevaisuutta 2010-lukua (Liite 4). Aloitin 60-luvulta, koska populaarimusiikissa tapahtui mullistavin käännekohta juuri silloin ja nykyajan nuorisolle kyseinen vuosikymmen on todella vieras. Toki monet tuntevat The Beatlesin ja ehkä Elvisin muistetaan, mutta muu saattaa olla hämärän peitossa. Apuna käytin myös runsaasti musiikkivideonäytteitä ja dokumentteja kyseisiltä vuosikymmeniltä mm. Woodstock-festivaali 1969 ja Hedbangers Ball Journey -dokumentti, joka kertoo metallimusiikin vaiheista erittäin mielenkiintoisella tavalla unohtamatta eri näkökulmia. Käytännön tehtävät liittyivät esim. etsiä erivuosisikymmenien tapahtumien taustatietoja ja miten ne vaikuttivat musiikissa. Opiskelijoiden tehtävänä (Liite 5.) oli etsiä tietoja esim. psykedelia, ska- ja reggaemusiikista, Vietnamin sodasta, MTV:stä. Graafisen puolen opiskelijat esittelivät myös japanilaisen (anime) animaation taustoja. Teatteri- ja esitystekniikan ja lavasterakentajien opiskelijat tutustuivat myydyimpien albumien tilastoihin ja tekivät omaa mielikuvitustaan käyttäen heille lavaste/valaistus kuvia. Samalla he tutustuivat artistien taustoihin.

Yksi onnistunein käytännön tehtävä oli TV-mainoksen työstäminen (Liite 5.). Työryhmissä oli graafisen, radio- ja tv-työn opiskelijoita, jotka työstivät ennalta määrätyn artistin/bändin TV-mainoksen. Työssä sai käyttää vapaata mielikuvitusta ja minä toimin mainoksen tilaajana. Artistin/bändin valitsin niin, että opiskelijat joutuivat aluksi ottamaan esiintyjästä selvän ja tutustumaan

taustoihin ennen kuin pystyivät aloittamaan tehtävän työstämisen. Lopuksi katsoimme lopputulokset ja keskustelimme sekä arvioimme tehtävää. Tehtävä herätti opiskelijoissa paljon ajatuksia mm. kuinka he voivat tulevaisuudessa joutua tekemään työtilauksena mainoksen jollekin esiintyjälle/tilaisuudelle tai vastaavalle ja silloin on hyvä tuntee taustoja ja historiaa, muuten voi sattua kömmähdyksiä esim. artisti on oikea, mutta aikakausi on väärä hänen tuotannosta, jota mainostetaan. Opiskelija palautteen perusteella tämä tehtävä osoittautui kiinnostavimmaksi koko opintojaksolla (Liite 6 & 7).

5. OMA PEDAGOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Konstruktivisessa opetustilanteessa opiskelijat aluksi selventävät itselleen miksi kyseistä aihetta juuri opiskellaan. Pyrkimyksenä on herättää opiskelijoiden innostuminen ja motivaatio. Samalla jo olemassa oleva tieto selkiytyy ja ennen omaksutuista asioista syntyy keskustelua muiden kanssa. Myös olemassa oleva tieto aktivoituu pohjaksi mahdollisen uuden tiedon rakentumiselle. Asioille annetut tarkoitukset, merkitykset ja kieli voivat opiskelijoiden keskuudessa muuttua. Opetustilanteessa opiskelijoilla on tilaisuus tulkita useita tapoja ja ilmiöitä, jonka seurauksena he saattavat olla tyytymättömiä omiin vallalla oleviin käsityksiinsä. Erilaiset joskus jopa ristiriitaiset näkemykset muiden opiskelijoiden ja opettajan välillä voivat synnyttää uusia ideoita ja näkemyksiä. Toisaalta erilaiset näkemykset toimivat myös selkiinnyttävinä kokemuksina. (Aho 2002, 28.)

Itse lähestyin aihetta opetuksessa kognitiivis-konstruktivistisesta oppimiskäsityksestä. Aluksi tiedustelin opiskelijoiden tietämystä, kokemuksia ja tuntemuksia käsiteltävistä aiheista ja sen jälkeen asiaa käsiteltiin sekä rakennettiin syvällisemmin hakien tietoa lähinnä internetin välityksellä. TV-mainosta tehdessämme jouduimme tai pääsimme myös ongelman ratkaisu tilanteeseen (ongelmalähtöinen oppiminen), koska tekniset välineet eivät toimineet niin kuin piti, mutta työ oli saatava kuitenkin valmiiksi (Liite 4.). Myös eri suuntautumisalaryhmistä tulleiden yhteisöllisyys työskentelyssä oli yksi opetuksen voimavara.

Eteläpellon (1993) mukaan aito oppimistehtävä voidaan jakaa kuuteen kriteeriin:

1. Oppilas kokee tehtävän mielekkäänä ja lopputulos on tavoitteellinen ja arvokas
2. Tehtävässä on oikean työelämän tuntu
3. Sosiaalinen näkökulma vuorovaikutuksena ja yhteisöllisyytenä tai välillisempänä yhteiskunnallis-kulttuurisena viitekehyksenä
4. Sisäinen malli näkyväksi eli esim. mallintaminen, käsitekartat jne.
5. Sisäisestä mallista ulkoistamiseen, reflektion kautta eli uuden tasoiseen käsitteellistämiseen
6. Uusien johtopäätöksien perustuvaa omaa käsitystä ja konstruktiota kokeiltava käytännössä monimuotoisessa ympäristössä (toimiiko vai ei)

(Eteläpelto 1993, 127 - 128.)

Eteläpellon oppimistehtävää peilaten opiskelijoille antamani videotehtävä täytti aika monta kohtaa, mutta muutamia kohtia tehtävä ei täyttänyt. Sisäinen malli eli tässä tapauksessa aiheen syvällisempi tutkiminen ja esim. käsikirjoitus ja siitä kuvakäsikirjoitus jäi vaillinaiseksi. Uuden tasoinen käsitteellistäminen ja uudet johtopäätökset vaativat myös lisäpohdintaa yhteisöllisessä vuorovaikutuksessa. Tärkeimpänä tehtävässä opiskelijat kokivat oikean työelämän tunnun, jota he arvostivat ja tunsivat, että tulevaisuuden työelämässä näistä voi olla suurta hyötyä.

6. POHDINTA

Lyhyesti ajateltuna opintojaksoa voi lähestyä teorian ja luennon kautta, mutta opiskelijoiden palautteesta päätellen käytäntöä pitäisi saada lisää (Liite 3, 6 & 7). Sen kehittäminen ja järjestäminen tulee olemaan suurin haaste tulevaisuudessa. Toisaalta perusteoria tietämystä ei voi tai saa unohtaa. Videoesitykset toimivat hyvin, mutta niiden suhdetta käytännön tekemiseen täytyy miettiä uudelleen. Omat hankaluutensa aiheutti eri suuntautumisalaryhmistä tulleet opiskelijat. Tehtävien järjestely ja mielekkyys oli vaikeata. Jouduin itsekin perehtymään uusiin asioihin graafisen suunnittelun ja radio- ja tv työn aloilla.

Tavoitteissani motivoinnin osalta onnistuin mielestäni hyvin ainakin palautteen perusteella. Luennon, kuvallisen kerronnan (video) ja käytännön tehtävien osalta en mielestäni vielä kehittyneet tarpeeksi. Niiden yhteensovittaminen limittyen vaatii tulevaisuudessa kehittämistä. TV-mainos tehtävä oli hyvä, mutta sitä voisi ehkä vielä jatkojalostaa. Kirjallisten tehtävien osalta tekeminen on helpompaa, mutta ammatillisella toisella asteella opiskelijat eivät tahdo motivoitua niistä tarpeeksi. Tietysti niiden suunnittelu mielekkäiksi ovat vaativa tehtävä.

Oman opettajuuteni kehityksessä huomasin paljon kehitettävää. Suurin kehitettävä asia on mielestäni ajan ja rytmityksen yhteensovittaminen. Siitä syntyy mielestäni osa pedagogista opettajuutta. Opetuksessa ajan ylittäminen voi mielestäni sekoittaa opiskelijaa ja alittaminen taas hämmentää. Voisin kokeilla myös enemmän muita oppimistapoja esim. ongelmalähtöinen oppiminen tai yhteisöllinen oppiminen.

Ammatillista osaamista ajatellen tällaiset opintojaksot ovat erittäin tärkeitä, koska populaarikulttuuri tulee tulevaisuudessa entistä näkyvämpään rooliin. Tästä on jo nähtävissä menestystarinoita esim. euroviisut Helsingissä, suomalaisen musiikin ulkomaanvienti ja muu siihen liittyvä taide.

LÄHTEET

Aho, L. 2002. Koulu, opetus ja oppiminen. Teoksessa Opetus, oppiminen, vuorovaikutus. Toim. M-L. Julkunen. 2. uudistettu paino. Vantaa: WSOY, 19 - 38.

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto, Audiovisuaalisen viestinnän koulutusohjelma, media-assistentti. 2001. Opetushallitus. Helsinki. Julk. 8.3.2001. <http://www.edu.fi/julkaisut/maaraykset/ops/audio.pdf>

Eteläpelto, A. 1993. Oppijälhtöiseen osaamisen kehittämiseen. Teoksessa Ammattitaito ja ammatillinen kasvu. Toim. A. Eteläpelto & R. Miettinen. Helsinki: Painatuskeskus, 109 - 135.

Herkman, J. 2007. Kriittinen mediakasvatus. Keuruu: Otavan kirjapaino

Kallioniemi, K. & Salmi, H. 1995. Porvariskodista maailmankylään, Populaarikulttuurin historiaa. 2. uudistettu painos. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:40.

L 21.8.1998/630. Laki ammatillisesta koulutuksesta. Viitattu 1.1.2006. Valtion säädöstietopankki Finlex. <Http://www.finlex.fi/fi/>, ajantasainen lainsäädäntö.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa. Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto. 2004. Julk. 1.8.2004. PKKY:n Intra sivusto.

<http://www.pkky.fi/Resource.phx/pkky/intranet/suunnittelu-kehittaminen/pkky-ops/hyv-opetussuunnitelmat.htx>

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelma, Kaikille aloille yhteinen osa. 2006. Julk. 29.3.2006. PKKY:n Intra sivusto.

<http://www.pkky.fi/Resource.phx/pkky/intranet/suunnittelu-kehittaminen/pkky-ops/ops-etusivu.htx>

Ruohotie, P. 1996. Oppimalla osaamiseen ja menestykseen. Helsinki: Edita

LIITTEET

Liite 1. Opintojakson sisältö

POPULAARIKULTTUURI – Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta

1 ov (30 h) VALINNAINEN

Tavoite/sisältö:

Opiskelija tutustuu populaarikulttuuriin ja siinä lähinnä musiikkikulttuuriin. Opiskelija osaa etsiä tietoa populaarikulttuurin eri osa-alueilta ja soveltaa sitä omaan ammatilliseen osaamiseensa. Opiskelija pohtii populaarikulttuurin sisältöä ja tuottaa siitä kirjallisia analyysejä/esitelmiä sekä osallistuu aktiivisesti yleiseen keskusteluun.

Toteutustapa:

Opiskelija/-ryhmä etsii populaarikulttuurisia tietolähteitä käyttäen eri vuosikymmeniltä kulttuuriin vaikuttavia tekijöitä peilaten samalla omaan ammattialaansa. Erilaiset musiikkivideot/ääni näytteet pohjustavat aihetta. Myös ryhmäkeskustelut ovat osana toteutusta.

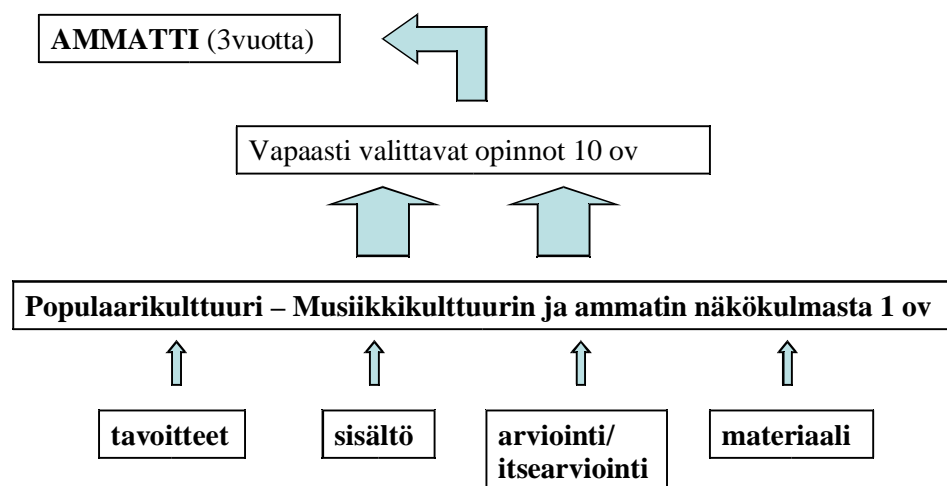
Arviointikriteerit (hyväksytyt osaaminen):

- Opiskelija kykenee löytämään ja tarkastelemaan analyyttisesti populaarikulttuurin aiheita lähinnä musiikkikulttuurin näkökulmasta ja ymmärtää niiden merkityksen omassa ammatillisessa kasvussaan.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppitunneille sekä ryhmä ja/tai henkilökohtaisiin tehtäviin.
- Kurssin lopulla opiskelija tekee lyhyehkön kirjoitelman. Miten populaarikulttuuri on vaikuttanut omaan ammattialaan tähän mennessä ja kuinka se mahdollisesti vaikuttaa tulevaisuudessa?

Arviointi:

Hyväksytyt tai Hylätty

Populaarikulttuuri – Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta

Liite 3. Luentomateriaalia ja linkkejä

Populaarikulttuuri – Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta

POPULAARIKULTTUURI

- Populaari = ”suosittua”
- Yleisesti populaarikulttuuri tarkoittaa mm. suurille massoille tuotettua viihdettä elokuvista musiikkiin ja urheiluun (myös taide yleisesti, kirjallisuus)
- Toisinaan populaarikulttuuri ymmärretään korkeakulttuurin vastakohtana (joidenkin mielestä todellisen taiteen)
- Vaikea vetää rajaa korkeakulttuurin (esim. ooppera) ja populaarikulttuurin välille → onko tarpeellista?
- Populaarikulttuurissa voi joskus ilmetä kertakäyttöisyys → rahastus

Populaarimusiikki yksi monista populaarikulttuurin suunnista

- kapeasti ajateltuna pop- ja rockmusiikki
- populaarimusiikki kattaa kuitenkin hyvinkin erilaisia musiikkisuuntia – pääluokkinaan:
  - popin
  - rockin
  - konemusiikki (esim. rap, tecno jne.)
  - jazz
  - blues
  - kansanmusiikki
  - tanssimusiikki
  - viihdemusiikki/iskelmämusiikki

Populaarimusiikin kehitys maailmalla

- kehitys musiikkisuunnissa on tapahtunut erisuuntiin, mutta imien vaikutteita toisiltaan
- musiikissa vastakkain on monesti kaupallisuus ja ”katu – uskottava musiikki”
- kaupallisuudessa mittareina ovat mm. levynmyynnit, radiosoitot ja keikat
- ”katu – uskottavan musiikin” mittareina yleinen musiikin arvostus, kriitikot ja kansalliset sekä kansainväliset palkinnot
- musiikkiin liittyy olennaisena osana mm. muoti ja elämäntavat

60 – luku

Yhdysvallat

- 60 – luvulle tultaessa vaihtamalla mustat muusikot valkoisiin yritettiin luoda ”siistimistä” → pitkälle tuotettua (Tin Pan Alley) → kaupallisuus
- ei onnistunut nuorison keskuudessa, koska rock ”kipinä” oli tarttunut
- blues mustilla → valkoiset mm. Elviksen johdolla omilla versiollaan
- vuosikymmenen alussa myös folk – musiikki oli suuressa suosiossa (Bob Dylan)

Valkoisten kiinnostus bluesiin

- Englannissa blues nosti kannatusta valkoisten keskuudessa (John Mayall)
- blues pohjana rockille (B.B King, Muddy Waters jne. → Eric Clapton, Keith Richards)

Rock-musiikin alueet

- rock-musiikki alkoi vallata suuren yleisön mielenkiintoa → suuret kuulijamäärät
- rock-musiikin valta-alueet Yhdysvallat (Doors, Jimi Hendrix) ja Englanti (Beatles, Rolling Stones)
- musiikin tekijät alkoivat säveltämään omat kappaleensa

Peace and love

- hippiliike → San Francisco
- huumeet → LSD, heroiini ja muut → **KUOLEMA** (Hendrix, Joplin, Morrison)
- psykedelia (kokeilevaa) → Pink Floyd, Genesis → levynkannet, keikat, julisteet

Ska ja Reggae

- molemmat Jamaikalla kehittyneitä
- ska vastine yhdysvaltalaiselle rhythm & bluesille
- ska → reggae
- rastafari – uskonto yhteyksiä
- yhteiskunnallisuus → kantaa ottava

Jazzin 60 - luku

- jazzin suuntauksena free jazz edustajana mm. → Ornette Coleman → ei perinteisiä sointuja ja sointurakenteita
- muut suuret vaikuttajat: Miles Davis, John Coltrane
- ensimmäiset kokeilut rock-jazz musiikissa (Frank Zappa) → 70-luku varsinainen aikakausi → fuusio jazz

60 – luvun merkkipaaluja

- tunnettuja festivaaleja : Monterey Pop Festival 1967, Woodstock 1969

70 – luku

- kyllästymisen psykedeeliseen musiikkiin
- ei yksittäisiä suuria tähtiä → musiikilliset suuntaukset eriytyivät
- vuosikymmenen alussa musiikkiin tuli mukaan myös suoraviivaisuus ja vähemmän kantaa ottava tyyli

Populaarimusiikin suuntauksia

- tyylilajeja mm:
  - rock → hard/heavy - metal rock (Deep Purple, Black Sabbath, Led Zeppelin)
  - country/southern rock (Eagles, Lynyrd Skynyrd)
  - glam rock (David Bowie, Marc Bolan, Alice Cooper)
  - industrial (Throbbing Gristle)
  - fuusio/rock – jazz (Chick Corea, Weather Report, Frank Zappa)
  - psykedeelinen → progressiivinen rock (Rush, King Crimson)

70 – luvun loppupuoli

- disco (Bee Gees, Boney M, Donna Summer)
- rap (Busy Bee, Grandmaster Flash & The Furious Five) →

kehittyi hip hop

- punk rock (The Clash, Sex Pistols, Dead Kennedys, Ramones)
- rockabilly (Stray Cats, Matchbox)

Musiikkiin liittyvät muut elementit:

- vaatteet
- lavasteet
- rekvisiitta
- valot ja äänentoisto
- teatraalisuus (Alice Cooper)

Populaarimusiikin vaikutukset

- yhteiskunta kritiikki (punk rock) → "elämisen kurjuus"
- sing- and songwriter (laulaja – lauluntekijä, Bruce Springsteen)
→ henkilökohtaiset ja yksilölliset sanoitukset
- progressiivinen musiikki vaatii teknistä osaamista
- reggae sai suosiota lähinnä Bob Marleyn välityksellä
- rap – musiikki

80 – luku

Yhdysvallat

- visuaalisilla tekijöillä oli MTV (Music Television) tullessa 80 – luvun alussa mullistava vaikutus
- ensimmäinen video The Buggles, Video Killed the Radio star
- videot imagon luojina (Madonna, Michael Jackson)
- musiikkivideot etupäässä valkoisten esittämiä (mainstream, indie, hip-hop, metalli)
- uusialto → alternative- ja indiepopmusiikki (R.E.M.)
- MTV ponnahtauslautana monelle artistille → siirtyminen megaluokkaan (R.E.M., Dire Straits, Bruce Springsteen, U2)

Englanti

- syntetisaattori – bändit (Depeche Mode, Human League)
- vaateyleillä "shokeeraavat" bändit (Duran Duran, Spandau Ballet)
- mustiin pukeutuvat tyylielijät (Cure, Bauhaus)
- rockabilly jatkoi voittokulkuaan (Stray Cats, Matchbox)
- ska – musiikki (Madness)
- Peter Gabriel (ex. Genesis) kehitti erityisesti videokulttuuria → animaatio

90 – luku

Yhdysvallat

- painopiste siirtyi vahvasti amerikan mantereelle
- vaihtoehtorock (hardcore) → grunge (Nirvana, Pearl Jam, Soundgarden)
- monet artistit aloittivat 80 – luvulla mutta suureen suosioon vasta 90 – luvulla (Metallica)
- visuaalisesti hyvin "riisuttua"
- punk – tyylin uudelleen löytyminen → moderni versio (Offspring, Green Day)

- konemusiikki suureen suosioon (rap, hip hop, tecno) → levisi Englantiin ja muualle

Englanti

- brittipop esikuvana 60 – luvun pop, uudella soundilla (Oasis, Blur)
- muusikot ”värittämiä”
- Amerikasta tullutta konemusiikkia kehitettiin edelleen (Prodigy, Massive Attack, Chemical Brothers)

Keski – Eurooppa (pohjoismaat)

- eurodance valtasi alaa (Scooter, DJ Bobo)
- tuotettiin pääasiassa kaupallisia tarkoituksia varten
- usein DJ – tuottajien kokoamia projekteja (Max Martin, Johnny Jam)
- yksi levy → katoaminen → uudet jäsenet → yksi levy → katoaminen, jne.
- imago monesti humoristinen tai eroottinen (Captain Jack, Dr. Bombay, E-Rotic)

2000 – luku

- R & B musiikkityylin kukoistus (Destiny´s Child)
- 80 – luvun rokin uusi tuleminen → metalli (Spliknot)
- glam – rock → raskaampi versio (Marilyn Manson)
- visuaalisuuteen halutaan panostaa kaikilla musiikin alueilla
- videoihin ja konsertteihin panostetaan

TULEVAISUUS 2010 – LUKU?

Linkejä ja lähteitä:

<http://www.peda.net/verkkolehti/kuhmainen/kuhmainenyamusa?m=content>
(pop ja rock 1940-2000)

<http://koti.mbnet.fi/ugo/rock.html> (Jukka Tujula kotisivu, 60 luvun rock)

<http://wwwedu.oulu.fi/muko/lvakeva/afrohis/60'spop.htm> (kehityskarttoja, 60 luvun vaihde)

<http://kunta.riihimaki.fi/rmo/Mt/mt1/jazz2.html> (jazz 1940-1970)

<http://wwwedu.oulu.fi/muko/lvakeva/afrohis/1980's.htm> (80 ja 90 luku pähkinänkuoressa)

<http://www.bluegrass.fi/SBMY/musiikki.html> (bluegrass)

<http://kunta.riihimaki.fi/rmo/Mt/mt1/jazz2.html> (jazz 1940-1970)

<http://kunta.riihimaki.fi/rmo/mt/ohjeet.html> (Musiikkitieto, esim. jazz)

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Populaarimusiikki> (useita musiikkityylejä)

<http://jata.vampula.net/musiikkisivut/rochis/60-luku.htm> (Suomen musiikkihistorian tapahtumia, JaTa:n Suomi-rock)

<http://www.fimic.fi/> (Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus)

<http://www.pop-lehti.fi/fin/index.php?s=content&p=poptori> (artikkeli: teoston sota poptoria vastaan, POP-lehti)

<http://www.tutka.org/> (Media – internetsivu)

<http://www.indie.fi/index.php> (musiikkivideoita aloitteleville bändeille ja muuta siihen liittyvää)

<http://www2.siba.fi/historia/1900/kartta.html> (suomalaisen musiikin kartta Sibelius Akatemia)

<http://www.tuutsie.fi/vakiot/rock/pkrock.htm> (Joensuun pop-musiikkia 60 - 90 luku)

<http://www.ifpi.fi/> (Tilastoja Suomesta jne.)

<http://www.fimic.fi/fimic/fimic.nsf/mainframe?readform&55F8765068E5C2D4C22568780033DC41> (Populaarimusiikki suomalaisessa elokuvassa 1970 – 2000)

<http://sakuracafe.tnetti.com/> (Japanin kulttuuri, mm. populaarikulttuuri)

<http://www.helsinki.fi/~nurmia/in/ilva.html> (Katsaus populaarikulttuurin historiaan, Jyrki Ilva)

<http://www.ulapland.fi/home/pranta/laudatur.htm> (populaarikulttuuri - TV, video, U2, Pekka Ranta)

<http://www.emmagaala.fi/> (Emma gaala, suomalaiset artistit ja alan ammattilaiset)

<http://www.wedu oulu.fi/muko/lvakeva/afrohis/home.htm> (afroamerikkalaisen musiikin historiaa)

Liite 4. Päiväkirja

PÄIVÄKIRJA**Populaarikulttuuri – Musiikkikulttuurin ja ammatin näkökulmasta****1. OPINTOKERTA** (4 x 45 minuuttia)

- 15 minuuttia kurssin esittelyä ja yleistä toimintaa
- Kysymys mitä opiskelijoille tulee mieleen 60 – luvusta?
- populaarikulttuurin käsite n. 15 minuuttia
- 60 – luvun populaarimusiikin käsittelyä n. 30 minuuttia
- tehtäviä (netti) n. 30 minuuttia
- tehtävien purku n. 30 minuuttia (ryhmien esitykset)
- Jimi Hendrix: Electric Ladyland (rockin klassikkolevy) n. 60 minuuttia
- keskustelua videon tiimoilta n. 5 minuuttia

tehtävät:

- Tin Pan Alley historia?
- Hippiliike ja sen vaikutukset yhteiskunnassa?
- 60 – luvun taiteet yleensä näkyivät yhteiskunnassa?

Huomioita:

Opiskelijoilta ei saanut kuin kaksi asiaa 60 – luvusta (Elvis, Vietnam)!!! En tiedä oliko aamulla osuutta asiaan vai eivätkö he tosiaan tienneet mitään aiheesta? Myös alkujäykkyys vaikutti varmaan opiskelijoihin.

→ opiskelijat voisi aluksi laittaa tutustumaan vuosikymmenen tapahtumiin (netti)

- hippiliike
- psykedelia
- Jimi Hendrix
- Vietnam
- Martin Luther King
- mustat pantterit
- ska ja reggae
- Beatles
- Rolling Stones jne.

2. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

- Edelliskerran kertailua n. 10 minuuttia
- Musiikkivideo (1960-luku) kappaleet ja niiden esittelyä n. 60 minuuttia:
Woodstock
Friday: Introduction, Country Joe(McDonald)
Saturday: Santana, Janis Joplin, The Who, Jefferson Airplane
Sunday: Breakfast in bed, Joe Cocker, The Rain, Jimi Hedrix
- Dick Cavett Show, 1969, Jimi Hendrix n. 20 minuuttia
- tehtäviä (netti) n. 30 minuuttia
- tehtävien purku n. 30 minuuttia (ryhmien esitykset)
- 70 – luvun esittelyä ja keskustelua n. 30 minuuttia
Musiikkivideo kappaleet:

- Led Zeppelin, Live At the Royal Albert Hall 1970, Communication Breakdown
- Black Sabbath, California Jam 74, Children of the Grave
- Black Sabbath, Belgia TV, Paranoid
- Eagles, Hotel California (YouTube)

tehtävät:

Miten rockabillyn kehitys tapahtui maailmalla 1970 luvulla?

Kerätkää tietoa aikakaudesta. Perehtykää ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taiteilijoihin ja heidän elämäänsä.

Miten uskonto ilmenee populaarikulttuurissa ja millaisia torjuvia reaktioita tämä aiheuttaa.

Halutaanko sillä levittää omaa vakaumusta, herättää huomiota tai aiheuttaa pahennusta? Voivatko ne olla puhtaasti taiteellinen tyylikeino, mystiikkaa tuova mauste? Onko kyse esimerkiksi konservatiivisuuden ja vapaamielisyyden törmäyksestä tai kaupallisuuden kritiikistä? Miksi uskonnon liittäminen esimerkiksi seksuaaliseen ilmaisuun aiheuttaa erityistä närkästystä? Etsi esimerkkejä kohua herättäneistä teoksista ja artisteista.

Huomioita:

Opiskelijoita paikalla 5/11 → en tiedä mistä johtuu (muutama sairaana).

Yleisen keskustelun luominen hankalaa. Johtunee paljolti siitä, että kyseiset vuosikymmenet ovat monelle opiskelijalle täysin vieraita.

→ Miten saada opiskelijat innostumaan?

Tehtäviä saatava kehiteltyä paremmaksi!?

3. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

- käsiteltiin 70 – lukua n. 60 minuuttia musiikkivideot ja keskustelua
  - o David Bowie
  - o Marc Bolan (2 biisiä)
  - o Chick Corea & Paco de Lucia
  - o Weather Report
  - o Frank Zappa & Steve Vai
  - o Focus
  - o Lynyrd Skynyrd
  - o Alice Cooper (Escape, Devil`s Food, Black Widow, School`s out)
  - o AC/DC let there be rock (oma dvd ei toiminut tietokoneessa, mutta koulun dvd:ssä toimii)
- tehtäviä (netti) n. 45 minuuttia
- tehtävien purku n. 45 minuuttia (ryhmien esitykset)
- 70 – luvun luento n. 30 minuuttia

tehtävät:

Miten ilmeni 1960–70-luvun Suomessa vasemmistoradikalismi teatterissa, popmusiikissa ja televisiossa: esimerkiksi Agit-Prop

Millainen oli punk rockin kehitys maailmalla 1970 luvulla?

Kerätkää tietoa aikakauden yhteiskunnallisista oloista ja ideologiasta. Perehtykää toisaalta myös ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taiteilijoihin ja heidän elämäänsä. Pohtikaa aatteen ja taiteen kytköksiä.

Miten discon kehitys tapahtui maailmalla 1970 luvulla?

Kerätkää tietoa aikakaudesta. Perehtykää ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taiteilijoihin ja heidän elämäänsä.

Huomioita:

Osallistujia hyvin (yksi puuttui). Alice Cooperin visuaalinen esitys kiinnosti ja herätti keskustelua.

4. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

- 70 – luvun käsittely jatkui n. 30 minuuttia
- Deep Purple, Machine Head dokumentti n. 50 minuuttia
- tehtäviä (netti) n. 45 minuuttia
- tehtävien purku n. 45 minuuttia (ryhmien esitykset)
- musiikkivideot:
  - o Bee Gees
  - o Donna Summer (2kpl)
  - o Boney M
  - o Grandmaster Flash
- Hiihtoloman jälkeisen valinnaiskurssin (olen työmatkalla) tehtävän toimeksianto ja ohjeistus n. 10 minuuttia

tehtävät:

Tutki ja kerro seuraavista musikaaleista (esim. juoni, aikakausi, tyyllilaji jne.).

Mainitse käyttämäsi lähteet.

- West Side Story
- The Sound of Music
- Hair
- Jesus Christ Superstar
- Chicago
- The Phantom of the opera
- Moulin Rouge

Itsenäiset tehtävät (<http://www.ifpi.fi/>):

Tutki myydyimmät kotimaiset albumit tilastoja ja mieti millaisia valoja/lavasteita listan kolmelle ensimmäiselle voisi tehdä (tyylilaji, värit, materiaali jne.). Selvitä myös esittäjän taustat.

Tutki myydyimmät ulkomaiset albumit tilastoja ja mieti millaisia valoja/lavasteita listan kolmelle ensimmäiselle voisi tehdä (tyylilaji, värit, materiaali jne.). Selvitä myös esittäjän taustat.

Huomioita:

Osallistujia 6 opiskelijaa. 70- luku melko vieras aikakausi opiskelijoille. Pientä esittelyä saatiin aikaiseksi tehtävien tiimoilta. Pitäisikö parantaa? Kenties itsenäisiä tehtäviä pitäisi vielä tarkentaa tai lisäohjeistaa?

5. OPINTOKERTA

- Itsenäistä

6. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

- tehtävien palautus ja niiden käsittelyä n. 60 minuuttia
- 4 tehtävää/opiskelijaa
- yhtyeitten/artistien taustatietojen selvittelyä n. 15 minuuttia
- dokumenttivideon katsominen (Headbanger´s Journey) kesto n. 1 h 30 min
- seuraavan opintokerran ohjeistaminen n. 15 minuuttia

Huomioita:

Tehtävää voisi analysoida syvällisemmin esim. videoita artisteista, taustatietoja ja muita mielenkiintoisia yksityiskohtia. Dokumenttivideo on hyvä ja mielenkiintoinen!

7. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

TV-mainos tehtävä

Tutki annetun artistin/bändin tausta (historia) ja tee siitä lyhyt analyysi.

Suunnittele sen jälkeen lyhyt n. 15 sekunnin TV-mainos. Mainos kuvataan

Mini DV-kameralla ja editoidaan sopivalla ohjelmalla (Movie Maker tai AVID Free). Tee siihen myös juliste/graafinen muoto tukemaan esitystäsi.

Mainoksessa tulee olla myös ääni. Lopullinen versio tallennetaan CD/DVD:lle ja esitetään muille.

Bändit:

esim.

- Frank Marino & Mahogany Rush
- Rush
- Molly Hatchet

Huomioita:

Tekniset ratkaisut/tilat täytyy selvittää etukäteen, ettei niihin menisi turhaa aikaa!!

- tehtävän dokumentointi (suunnitelma, käsikirjoitus, henkilökohtainen arviointi)
- bändit esiintyvät esim. Outokummun urheilutalolla (aika, paikka).
- saa käyttää runsaasti mielikuvitusta mainoksiin
- työskentelyaika 4-16h (1- 4 opintokertaa)
- ryhmissä hyvä olla graafisen ja RTV:n opiskelijoita
- tarkastettava osaavatko käyttää kameroita ja editointiohjelmaa (huom! tarkasta myös itse että editointi ohjelmat toimivat)
- jos juliste tehdään maalaamalla muista myös ne tarvikkeet (paperi, värit/maalit, siveltimet, kynät jne.)
- graafikoilla voi mukana olla myös omia ohjelmia käytössään (kannattaa kysyä!)
- mieti myös miten muut voivat osallistua työhön (esitek, lavasterakentajat, sote jne.)

8. OPINTOKERTA (4 x 45 minuuttia)

- tehtävien purku n. 60 minuuttia (ryhmien esitykset)
- 1980 – 2000 luku (2010?) n. 60 minuuttia
  - nopeasti käydyt vuosikymmenet
  - pohdintaa 2010 – luvusta

- näytteitä vuosikymmeniltä
- musiikinäytteet (Genesis, Rush, Peter Gabriel, Pink Floyd)
- itsearviointi ja oppilaspalaute n. 60 minuuttia

tehtävät:

Miten populaarikulttuuri on vaikuttanut omaan ammattialaan tähän mennessä ja kuinka se mahdollisesti vaikuttaa tulevaisuudessa?

Opiskelija palaute kirjallisena

Huomioita:

TV-mainos tehtävä koettiin vaikeuksista huolimatta hyvänä tehtävänä!! Tämän tylisiä tehtäviä lisää jatkossa!! Viimeiset tehtävät voitaisiin tehdä ryhmätyönä. Suomalainen populaarikulttuuri jäi käsittelemättä tällä kertaa kokonaan. Lopun tietokilpailu jäi toteuttamatta.

Liite 5. Oppimistehtäviä

Tässä liitteessä mainittuja kaikkia oppimistehtäviä ei käytetty opintojaksolla.

Opintojaksolla olleita eri suuntautumisalalan opiskelijoita:

teatteri- ja esitystekniikka:
- musiikin valaistus ja äänet

graafinen suunnittelu:
- levyjen kannet, julisteet, visuaalisuus ja mainonta

radio- ja tv-työ
- musiikkivideot, kuvaus, leikkaus, radiotyöskentely/ohjelmat

lavasterakentajat:
- musiikin lavasteet, puvut, rekvisiitta, muoti

tanssi:
- musiikkityylien tanssi suuntauksia (millaisia)

lähihoitajat:
- musiikkityyleihin liittyvät elämäntavat

TEHTÄVIÄ

1960-luku (ja vähän ennen)

- Tin Pan Alley historia?
- Hippiliike ja sen vaikutukset yhteiskunnassa?
- 60 – luvun taiteet yleensä näkyivät yhteiskunnassa?

Etsi tietoa seuraavista aiheista ja kirjoita niistä lyhyt yhteenveto. Pohdi millainen merkitys kyseisillä aiheilla on omaan ammattialaasi. Merkitse lopuksi tietolähteet mistä olet tietoa kerännyt.

- Hippiliike 1960 -1970 luvulla
- Mustat pantterit
- Ska ja reggae

Teatteri ja populaarikulttuuri

Miten ilmeni 1960–70-luvun Suomessa vasemmistoradikalismi teatterissa, popmusiikissa ja televisiossa: esimerkiksi Agit-Prop

Punk rockin kehitys maailmalla 1970 luvulla

Kerätkää tietoa aikakauden yhteiskunnallisista oloista ja ideologiasta. Perehtykää toisaalta myös ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taiteilijoihin ja heidän elämäänsä. Pohtikaa aatteen ja taiteen kytköksiä.

Discon kehitys maailmalla 1970 luvulla

Kerätkää tietoa aikakaudesta. Perehtykää ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taiteilijoihin ja heidän elämäänsä.

Rockabillyn kehitys maailmalla 1970 luvulla

Kerätkää tietoa aikakaudesta. Perehtykää ajan taiteeseen, sen sisältöihin ja viesteihin sekä itse taitelijoihin ja heidän elämäänsä.

Uskonto ja populaarikulttuuri 1

Miten uskonto ilmenee populaarikulttuurissa ja millaisia torjuvia reaktioita tämä aiheuttaa.

Halutaanko sillä levittää omaa vakaumusta, herättää huomiota tai aiheuttaa pahennusta? Voivatko ne olla puhtaasti taiteellinen tyylikeino, mystiikkaa tuova mauste? Onko kyse esimerkiksi konservatiivisuuden ja vapaamielisyyden törmäyksestä tai kaupallisuuden kritiikistä? Miksi uskonnon liittäminen esimerkiksi seksuaaliseen ilmaisuun aiheuttaa erityistä närkästystä? Etsi esimerkkejä kohua herättäneistä teoksista ja artisteista.

Uskonto ja populaarikulttuuri 2

Valitkaa yksi uskontoa jollain tavalla hyödyntävä muusikko, yhtye, elokuvaohjaaja, tuotemerkki, taideteollisen alan yritys tms. Voitte valita myös yksittäisen elokuvan, kirjan tai muun teoksen. Kuvailkaa, miten uskonto ilmenee, mihin sillä pyritään, mikä on henkilön/henkilöiden taustan vaikutus ja niin edelleen. Laatikaa aiheesta suulliset esitykset ja esittäkää ne luokalle ääni- tai kuvanäytteiden kera.

Musikaalit

Tutki ja kerro seuraavista musikaaleista (esim. juoni, aikakausi, tyyllilaji jne.). Mainitse käyttämäsi lähteet.

- West Side Story
- The Sound of Music
- Hair
- Jesus Christ Superstar
- Chicago
- The Phantom of the opera
- Moulin Rouge

80-luku

- Tutki 80-luvun heavy metal tyyliä ja kerro siitä (maailmalla). Merkitse käyttämäsi lähteet.
- Tutki 80-luvun rap ja hip-hop tyyliä ja kerro siitä (maailmalla). Merkitse käyttämäsi lähteet.
- Tutki 80-luvun rap ja tekno tyyliä ja kerro siitä (maailmalla). Merkitse käyttämäsi lähteet.

MTV

Tutustu MTV:n kansainvälisiin sivuihin ja valitse kolme sivustoa eri mantereilta. Millaisia artisteja ja bändejä löytyy eli mitkä ovat siellä suosittuja? Vertaile mantereiden välisiä eroja. Entä ketkä ovat tarjonnalla/listoilla jokaisella sivustolla?

Visuaalisuus ja lavasteet 1

Tutki myydyimmät kotimaiset albumit tilastoja ja mieti millaisia valoja/lavasteita listan kolmelle ensimmäiselle voisi tehdä (tyyllilaji, värit, materiaali jne.). Selvitä myös esittäjän taustat.

Visuaalisuus ja lavasteet 2

Tutki myydyimmät ulkomaiset albumit tilastoja ja mieti millaisia valoja/lavasteita listan kolmelle ensimmäiselle voisi tehdä (tyylilaji, värit, materiaali jne.). Selvitä myös esittäjän taustat.

Elokuva ja populaarimusiikki

Tutki Suomalaisen elokuva ja populaarimusiikin vaihteita 1970-2000 luvulla. Selvitä suomalaisen elokuvamusiikin tekijöiden taustoja. esim. tekijän historiaa, mitä elokuvia, tyyllilajit jne.

Anssi Tikanmäki

Mauri Sumén

Yari

Sanna Salmenkallio

Timo Hietala

Tuomas Kantelinen

Johnny Lee Michaels

Joensuu ja populaarimusiikki

Etsi tietoa Joensuun pop-musiikin historiasta ja tee siitä lyhyt yhteenveto. Muista mainita käyttämäsi lähteet.

TV-mainos tehtävä

Tutki annetun artistin/bändin tausta (historia) ja tee siitä lyhyt analyysi. Suunnittele sen jälkeen lyhyt n. 15 sekunnin TV-mainos. Mainos kuvataan Mini DV-kameralla ja editoidaan sopivalla ohjelmalla (Movie Maker tai AVID Free). Tee siihen myös juliste/graafinen muoto tukemaan esitystäsi. Mainoksessa tulee olla myös ääni. Lopullinen versio tallennetaan CD/DVD:lle ja esitetään muille.

Bändit:

esim.

- Frank Marino & Mahogany Rush
- Rush
- Molly Hatchet

Huomioitavaa:

- tehtävän dokumentointi (suunnitelma, käsikirjoitus, henkilökohtainen arviointi)
- bändit esiintyvät esim. Outokummun urheilutalolla (aika, paikka).
- saa käyttää runsaasti mielikuvitusta mainoksiin
- työskentelyaika 4-16h (1- 4 valinnaiskertaa)
- ryhmissä hyvä olla graafisen ja RTV:n opiskelijoita
- tarkastettava osaavatko käyttää kameroita ja editointiohjelmaa (huom! tarkasta myös itse että editointi ohjelmat toimivat)
- jos juliste tehdään maalaamalla muista myös ne tarvikkeet (paperi, värit/maalit, siveltimet, kynät jne.)
- graafikoilla voi mukana olla myös omia ohjelmia käytössään (kannattaa kysyä!)
- mieti myös miten muut voivat osallistua työhön (esitek, lavasterakentajat, sote jne.)

Miten populaarikulttuuri on vaikuttanut omaan ammattialaan tähän mennessä ja kuinka se mahdollisesti vaikuttaa tulevaisuudessa?

Liite 6. Opintojakso palautteita 6.2. - 4.4.2007

Mainitse opintojakson onnistuneet asiat ja perustele ne:

"No oppi paljon eri musiikki tyyleistä ja sit ku oli ne musiikki näytteet niin se vielä lisää selventi. Se hevi video oli tosi mukava kattoo. Siinäki sai tosi paljon tietoo. Musiikillinen yleistietämys kehitty tosi paljo. Ja ku piti porukassa ettiä jotain tietoo niin se oli tosi kivaa. Piristi mukavasti tuolissa istumista."

"Oli mukava katsella videoita, koska visuaalisesti (ainakin minä) opin paremmin asioita. Kotitehtävä lavasteiden suunnittelusta oli sopivan haasteellinen. Opin paljon uutta."

"Mie ainakin tykkäsin olla & kuunnella tietää enemmän eri laulajista. Ja minkälaista musiikkia on tehty esim. 80- luvulla, joitakin kylläkin tiesin, mutta tuli paljon uusiakin!"

Mainitse opintojaksoa kehittävät asiat ja perustele ne:

"Ei minusta ole mitään kehitettävää. Paitsi no ehkä enemmän keskustelua."

"Olisimme voineet, ehkä tehdä pienen esitelmän omista suosikki artisteista/bändistä. Katsoen tietenkin ettei kaikilla ole sama."

Miten populaarikulttuuri on vaikuttanut omaan ammattialaan tähän mennessä ja kuinka se mahdollisesti vaikuttaa tulevaisuudessa?

"Muhun se on tähän mennessä vaikuttanu suuntaa antavasti ja luonu sellasen tietyn tyylin. Siitä saa aina ammennettua ideoita."

”Katsomalla ja tutkimalla live – taltiointeja voi saada hyviä ideoita lavasteisiin jne. Ottaa huomioon jo suunnittelu vaiheessa valot, lavasteet, äänet. Ja tietenkin yleiskulttuurissa mielessä oli hyvä täydentää muutamia aukkoja. Tulevaisuudessa, rehellisesti sanoen taidan tulla nykimään hihasta, jos tarvitsen apua. Vaikea sanoa. Ei saa kysyä noin vaikeita!”

Liite 7. Opintojakso palautteita 11.4. - 30.5.2007

Miten opintojakson sisältö vastasi odotuksiasi? Mikä oli sen paras anti?

"Paras oli se kun tehtiin se video/mainos."

"Paljon tietoa eri vuosikymmeniltä"

"Kuvittelin kurssin olevan hieman erilainen, mutta tämäkin oli tosi antelias pläjäys. Parasta oli se, että yleissivistys musiikin kannalta nousi suuresti"

"Populaarikulttuuri kurssi vastasi täysin odotuksiani. Metallimusiikin historiikin katselu DVD:ltä."

"Eipä minulla mitään kummoisia odotuksia tätä kurssia kohtaan ollut. Parasta oli kun katsottiin metalli-musiikki dokkari ja kuvattiin se mainos."

"Vastasi odotuksia paremmin. Kaiken muun ohella parasta oli Metal-dokumentti, joka avarsi tietoisuutta ennen vähemmän tuntemaani aluetta."

Miten opintojaksoa voisi mielestäsi kehittää?

"Enemmän käydä läpi muitakin musiikkityylejä kuin rockia."

"Enemmän ryhmä tehtäviä."

"Vähemmän kuuntelemista, enemmän tekemistä."

"Enemmän ryhmätöitä ja tiimityöskentelyä."

"Eipä tarvitse mitenkään kehittää."

"Aiheen kannalta jakso voisi olla tietysti pidempi, mutta se ei taida olla mahdollista."

"Levyn kansiin ja julisteisiin oltaisiin voitu tutustua enemmän."

Arvioi opettajan toimintaa.

"Ihan hyvä. Vähemmän teoriaa."

"Tietää paljon."

"Puhui selvästi, asiaa ja oli mukava kuunnella."

"Olisi voinut puhua hieman innostuneemmin."

"Hyvä ope. Tietää mistä puhuu."

"Kaikki sujui hienosti."

"Hyviä materiaaleja (DVD) ja monisteita. Hyvin selitetty asiat."

"Opettaja oli asiallinen ja osasi ilmaista asiat mielenkiintoisesti."

Minkä yleisarvosanan annat kurssille asteikolla 1-5? Perustele arvosanasi.

"4. Aina löytyy vähän parannettavaa, mutta tämä oli ehdottomasti yhteisten jakson paras kurssi!"

"4. Sain paljon uutta tietoa ja oppinut kotonakin kiinnostumaan kurssin aiheista. Hyvä ja hyödyllinen kurssi."

"4,5. Sain ammennettua kurssilta paljon tietoa. Oli kattava ja monipuolinen."

"4. Ehkä enemmän jonkinlaisia tehtäviä... olisi saanut olla..."

"4. Mukavaa kaikin puolin. Joskus vähän tylsää."